طرح جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار تهران

بنیاد دانش آزاد

تیر ۱۳۹۵ مجوز انتشار

فهرست مطالب

۴	شناسنامهٔ رویداد	١
۶	نرمافزار آزاد چیست؟	۲
۶	۱.۲ تاریخچه ۲.۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ تاریخچه	
۶	۲.۲ تعریف نرم افزار آزاد	
٧	معرفی جوامع کاربری نرمافزار آزاد و دانش آزاد	٣
٧	تاریخچهٔ روز آزادی نرمافزار	۴
٨	۱.۴ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۲ در تهران	
٨	۲.۴ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۴ در تهران	
٩	اهداف کلی همایش	۵
١.	۱.۵ اهداف موضوعی	
١.	۲.۵ اهداف اجرایی آ	
١.	منافع حمایت از جامعه	۶
۱۱	۱.۶ مواردی که می توانید به عهده بگیرید	
۱۱	۲.۶ مواردی که میتوانیم به عهده بگیریم	
١١	۱.۲.۶ امتیازات ویژه	
۱۲	۲.۲.۶ امتیازات معمولی	

۱ شناسنامهٔ رویداد

عنوان جشنواره: روز آزادی نرمافزار ۱۳۹۵ در تهران

سطح برگزاری: ٧ ملي ٥ منطقهاي ٥ بينالمللي

برگزارکننده: بنیاد دانش آزاد

نشانی وبسایت جشنواره: sfd.fsug.ir

مدت زمان: یک روز

تاریخ مورد نظر: پنجشنبه یا جمعه هفتهٔ اول مهر ۱۳۹۵

ساعت برگزاری: از ۸ تا ۱۷

محل برگزاری مورد نیاز: سالن کنفرانس برای بخش ارائهها، چند کلاس برای برگزاری کارگاههای آموزشی به صورت موازی و مکان تبلیغات اسیانسرها

برآورد تعداد شرکت کنندگان: بیش از ۸۰۰ نفر

محورهای اصلی جشنواره: معرفی، ترویج، کاربرد و استفاده، جذب مشارکتکننده و حمایت جامعه از پروژهها و تولید نرمافزار آزاد، دانش آزاد و سختافزار آزاد

مخاطبین جشنواره: کاربران انجمنهای نرمافزاری، دانشجویان، دانشآموزان سالهای آخر دبیرستان، کارمندان و مدیران سازمانها و شرکتهای دولتی و خصوصی، کارمندان و مدیران شرکتهای فعال در حوزهٔ تولید نرمافزار

برنامههای جانبی جشنواره: ۷ بخش پوستر ۷ کارگاههای آموزشی تعرفههای ثبتنام در کنفرانس، کارگاهها و سایر موارد: رایگان و بدون نیاز به ثبتنام نحوهٔ تامین مالی: از محل

- √ حمایت مردمی
- √ جذب حامیان مالی (اسپانسر)
- √ برگزاری نمایشگاههای جانبی
  - √ بودجه تایین شده از قبل
    - ٥ ثبتنام در جشنواره

اطلاعات مربوط به دورههای قبل:

تصاویر جشنواره	محل برگزاری	تاریخ برگزاری	برگزارکننده
sfd.fsug.ir/1392/photos	فرهنگسرای هنر (ارسباران)	چهارشنبه ۳ مهر ۱۳۹۲ ساعت ۸ – ۱۷	بنیاد دانش آزاد
sfd.fsug.ir/1394/photos	سالن جابر دانشگاه صنعتی شریف و دانشکدهٔ کامپیوتر	پنجشنبه ۹ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۹ – ۱۷	بنیاد دانش آزاد

سازمانهای همکار و حامیان اصلی تا این تاریخ:

نوع حمایت/همکاری توافقشده	نام سازمان
تامین سالن فرهنگسرای ارسباران برای جشنوارهٔ سال ۱۳۹۲، در اختیار قرار دادن مکان برگزاری حلسات هفتگی بنیاد دانش آزاد ادان از تاریخ ۸	سازمان فناوری اطلاعات (itc.ir)
جلسات هفتگی بنیاد دانش آزاد ایران از تاریخ ۸ اردیبهشت ۱۳۹۲ تا تاریخ ۸ تیر ۱۳۹۳	
پذیرایی جشنوارهٔ سال ۱۳۹۲ و حمایت مالی از جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	مرکز ملی توسعه و بکارگیری نرمافزارهای بومی و آزاد/متنباز ایران
تامین سالن جابرابن حیان برای جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	دانشگاه صنعتی شریف
همکاری در برگزاری جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	انجمن علمي كامپيوتر دانشگاه شريف
در اختیار قرار دادن مکان جلسات داوری جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴ و مکان جلسات بنیاد دانش آزاد از ۲۰ مرداد ۱۳۹۳ تا کنون	شركت بندار سوبان سامانه
حمایت مالی از جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	فناوران آنيسا
پذیرایی شرکتکنندگان از ساعت ۹ تا ۱۳ در جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	بستنی و لبنیات میهن
ارسال پکیج تیشرت و برچسب با طرح تور از آلمان برای جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	پروژهٔ تور
دادن هدیههای ارائههای برتر جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	شرکت پارسپک

برای اطلاع از رویدادهای مشابه داخلی یا خارجی (کنفرانس، نمایشگاه و ...) که به مناسبت روز آزادی نرمافزار آزاد تاکنون برگزارشده یا در آینده برگزار خواهند شد به عنوان ۴. تاریخچهٔ روز آزادی نرمافزار مراجعه کنید.

خدمات مورد انتظار ما و روشهای حمایت ذیل عنوان ۵. اهداف کلی همایش و ۶. منافع حمایت از جامعه به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است. درصورت تمایل برای همکاری/حمایت از این رویداد با تلفن همراه یا ایمیل شخص رابط تماس حاصل فرمایید. نام شخص رابط: سعید علیجانی

تلفن همراه شخص رابط: ۹۹۵۶۱۶۰۵۹ ایمیل شخص رابط: sfd@fsug.ir

۲ نرمافزار آزاد چیست؟

۱.۲ تاریخچه

نرمافزار آزاد زمانی به وجود آمد که ذهن خلاق فردی به نام ریچارد استالمن تحمل اشکالات نرمافزارهای انحصاری آن زمان مانند یونیکس را نداشت. او نخواست برای استفاده از هر نرمافزاری اجازه بگیرد یا در استفاده از نرمافزارها برای انجام کارهای دلخواهش محدود شود، لذا تصمیم گرفت پروژهای را راهاندازی کند که به این انحصار پایان دهد. در سال ۱۹۸۳ پروژه لذا تصمیم گرفت پروژهای را راهاندازی کند که به این انحصار پایان دهد. در سال ۱۹۸۵ بنیاد نرمافزارهای آزاد را بنا نهاد.

۲.۲ تعریف نرمافزار آزاد

نرمافزار آزاد، همراه کد منبع و قوانینی منتشر میشود که آزادی استفاده، بررسی، ویرایش، بهبود و بازنشر کد نرمافزار را تضمین میکنند. نرمافزاری که این چهار آزادی را داشته باشد نرمافزار آزاد نامیده میشود. در نرمافزارهای غیرآزاد افراد برای استفاده از نرمافزار باید مجوز آن را خریداری کنند یا از راه غیر قانونی از آن استفاده کنند، اما در نرمافزار آزاد افراد برای استفاده مجبور به خرید مجوز نیستند. در نرمافزار آزاد از راههایی مانند فروش فایل دودویی یا راهنماها، فروش خدمات، راهاندازی سرویس می توان کسب درآمد کرد.

¹ Richard Mattew Stallman

² Unix

³ Free Software Foundation

⁴ Binary

۳ معرفی جوامع کاربری نرمافزار آزاد و دانش آزاد

گروههای بسیاری در ایران و بقیهٔ کشورهای جهان بصورت فیزیکی یا آنلاین در زمینهٔ نرمافزار آزاد، سیستمعامل گنو/لینوکس، دانش آزاد، آموزش و نشر آزاد دورههای علمی، نشر مقالات آزاد علمی و ... فعالیت میکنند. فعالیت این گروهها در بیشتر موارد توسط افراد داوطلب و به صورت خودجوش انجام میگیرد. به عنوان مثال بنیاد نرمافزار آزاد سی سال است که در راستای گسترش نرمافزار آزاد، دانش آزاد کامپیوتر و حفظ حریم شخصی افراد فعالیتهای مستمری انجام میدهد و در نتیجهٔ این فعالیتها توانسته است سیستمعامل آزاد گنو/لینوکس را به جایگاه شایستهای در جهان تکنولوژی امروز برساند. نرمافزار آزاد در هر زمینهای از دنیای دیجیتال که وارد شده است اگر نگوییم که گوی سبقت را از رقیبان انحصاری خود ربوده است، پابهپای آنان در دنیای مدرن امروز به پیش رفته است. ویکیپدیا که حاصل تزویج نرمافزار آزاد و دانش آزاد است امروزه نه تنها بزرگترین دانشنامهٔ عمومی این قرن است بلکه با هزینهٔ کمکهای داوطلبانهٔ افراد علاقهمند به گسترش دانش آزاد اداره میشود. در ایران جوامع نرمافزار آزاد عمر طولانی تری نسبت به جوامع دانش آزاد دارند. گروه کاربران لینوکس تهران (تهران لاگ) یکی از اولین جوامع فعال نرمافزار آزاد در ایران است. دستهٔ دیگر گروههای فعال در زمینهٔ دانش آزاد هستند که بهصورت مجازی و فیزیکی از گذشته مشغول به فعالیتند که برای دستهٔ مجازی آن میتوان به سایتهای کلاس درس۱، مکتبخونه۲، مرکز گسترش عدالت آموزشی (آلا)۳ و برای دسته فعالیتهای فیزیکی این گروهها به بنیاد دانش آزاد ٔ اشاره کرد که حدود شش سال است که در زمینههای کامپیوتر، برق، علوم انسانی و ... فعالیت میکند. هدف بنیاد دانش آزاد فعالیت عمیقتر در همهٔ جنبههای اجتماعی و بسط دادن عوامل گسترش نرمافزار آزاد و بررسی ریشههای ارتباطی جنبههای مختلف نرمافزار آزاد و اجتماع است.

۴ تاریخچهٔ روز آزادی نرمافزار

کاربران نرمافزار آزاد روز آزادی نرمافزار^۵ را جشن میگیرند. هدف اصلی این رویدادها، معرفی و تشویق دیگران به استفاده از نرمافزارهای آزاد است. اولین بار این روز در ۲۸ اوت سال ۲۰۰۴ توسط ۷۰ گروه در نقاط مختلف جهان جشن گرفته شد. هر ساله بیش از ۳۰۰ گروه کاربری در سراسر دنیا این رویداد را برگزار میکنند. سالهای پیش بهجز تهران این رویداد توسط گروههای

¹ kelasedars.org

² maktabkhooneh.org

³ canaticharif i

⁴ www.fsug.ir/wiki

⁵ Software Freedom Day

فعال کاربری شاهینشهر، اصفهان، رشت، مشهد، کرج و دانشگاه علم و صنعت برگزار شد. سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ بنیاد دانش آزاد مجری برگزاری این جشنواره در تهران بود.

۱.۴ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۲ در تهران

جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۲ در تهران با محوریت آشناسازی جامعه با نرمافزار آزاد و بررسی تفاوتهای آن با سایر سیستمهای موجود، در تاریخ چهارشنبه π مهر ۱۳۹۲ ساعت Λ الی ۱۶:۳۰، در دو بخش کارگاههای تخصصی و ارائهها در فرهنگسرای ارسباران برگزار شد. شرکت در این جشنواره برای همهٔ علاقه مندان، آزاد و رایگان بود.

۲.۴ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۴ در تهران

جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۴ در تهران^۲ ، در تاریخ ۹ مهر ۱۳۹۴ مصادف با ۱ اکتبر ۲۰۱۵ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۴ در سالن جابرابن حیان و دانشکده کامپیوتر دانشگاه شری ف صنعتی در دو بخش کنفرانس و آموزشی کارگاههای برگزار شد. در طول این مدت بیش از ۸۰۰ نفر از شهرهای مختلف ایران در این جشنواره کردن د شرکت. شرکت در این جشنواره برای همهٔ علاقهمندان، آزاد و رایگان بود و بیشتر هزینهها از طریق دونیشن افراد جامعهٔ نرمافزار آزاد در ایران تامین شد.

بیشتر سخنرانیهای بخش کنفرانس با موضوعات غیرفنی بود. ارائهدهندگان بخش کنفرانس دربارهٔ موضوعات شخصی حریم اهمیت، آزاد نرمافزار جامعٔه، آزاد نرمافزار معرفی، معرفی LPIC مدارک، (ماک) آزاد آنلای حجیم درس، کلانداده در آزاد نرمافزار، و آینده ابزارها، وی درس وی ایران آزاد/متنباز نرمافزارهای بنیاد و DLP سامانه سخنرانی مراسم فیلم استالمن ریچارد پیام که به مناسبت جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار تهران ضبط کرده بود، پخش شد. همچنین در بخشهای استراحت، دو انیمیشن آزاد بنیاد بلندر به نامهای این میاندل ایلسون مصاحبه و شد. همچنین در بخشهای استراحت، دو انیمیشن آزاد بنیاد بلندر به نامهای این کلی به پخش شد.

در بخش کارگاهها، کارگاههای متنوعی با موضوعات فنی و عمومی به صورت موازی با بخش کنفرانس ارائه شد. کارگاه نصب و استفاده از سیستم عامل گنو/لینوکس در لابی دانشکدهٔ کامپیوتر دانشگاه صنعتی شریف از ساعت ۱۰ تا ۱۶ برگزار شد. سایر کارگاهها با موضوعات ابزارهای وی کی پدی توسغه، شخصی حریم حفظ ابزارهای، بلندر نرمافزار آموزش، آموزش فریمورکهای فرانتاند، آردوئی ن و آزاد سختافزار، Embedded Linux From Scratch، لی ن وکس کالی، به ن ف و د ت ست و س ف ی د کلاه ه کامنیت (با موضوعات SELinux)، برنامهنویسی (با موضوعات Qt) با ابلی کشن ن وشتن و آشنایی با زبان برنامهنویسی

¹ sfd.fsug.ir/1392

² sfd.fsuq.ir/1394

R)، برنامهنویسی وب (با موضوعات YII فریمورک آموزش و کامپوننتنویسی برای جوملا) و گیت ورژن کنترل سامان در کلاسهای دانشکدهٔ کامپیوتر برگزار شد. همچنین از مجموع ۲۳۲ پیامک ارسال شده در مسابقهٔ پیامکی ارائه اول با ۳۴ پیامک، ارائه دوم با ۳۳ پیامک و ارائه سوم با ۳۲ پیامک برنده شدند و جوایزی از طرف اسپانسر جشنواره به افراد این تقدیم شد.

همچنین یکی از بخشهای موازی در این جشنواره روی آزاد نرمافزار لوگوهای نقاشی تیشرت بود. در این بخش افراد تیشرتهای خود را در اختیار برگزارکنندهٔ آن قرار دادند و او روی لباسهای افراد طرحهای مورد نظر را نقاشی کرد که سود حاصل از آن صرف هزینههای خود جشنواره شد.

در این جشنواره ۱۶ نفر به عنوان اجرای تیم و برگزارکنندهٔ رویداد و ۱۹ نفر به عنوان استف در روز جشنواره مشارکت کردند و از میان ۳۳ نفری که در سایت جشنواره پی شنهاد یا مقاله کارگاه برگزاری داوری جلسات ۱۳ نفر در بخش کارگاهها و ۱۰ نفر در بخش همایش مطالب خود را ارائه کردند و شش عدد کلیپ جمعا به مدت ۴۸ دقیقه در سالن اصلی پخش شد. متاسفانه به دلیل نواقص فنی بعضی از ارائهها یا کارگاهها ضبط نشدند یا نیمه کاره ضبط شدند با این حال از مجموع ۲۴ ساعت محتوای ارائه شده در بخش کارگاهها و همایش، بعد از تدوین جمعا ۱۲ ساعت فیلم سخنرانی به دست آمد که هر کدام در پنج قالب مختلف در سایتهای یوتیوب، تختهسفی د و آرشیو آپلود شدند.

میزان مالی حمای تهای انجام شده مبلغ یک میلیون و چهارصد و سی هزار تومان توسط پنجاه نفر و با بالاترین مبلغ پانصد هزار تومان بوده است. در این رویداد در مجموع حدود دو میلیون و پانصد هزار تومان خرج شده که گزارش ریز آن در سایت جشنواره منتشر شده است.

رسانه ها در جشنواره بازتاب به گونهای بود که تعدادی از نشریات، فرومهای اینترنتی، بلاگها، سایتهای خبری، سایتهای مرتبط با نرمافزار آزاد و شرکتهای فناوری اطلاعات، خبر برگزاری جشنواره را منتشر کردند. همچنین شبکهٔ تلویزیونی الکوثر زبان به گزارشها و جشنواره از عربی تهیه و پخش کرد. گرافی کی طرحهای استفاده شده در این گزارشها و سایتها از طریق سایت رسمی جشنواره منتشر شدند.

در انتها، پس از تقدیر از تیماجرایی، ارائهدهندهها و حامیان مالی جشنواره، با دسته جمعی عکس شرکتکنندگان، مراسم به پایان رسید.

۵ اهداف کلی همایش

سعی بر آن شده تا با برگزاری ارائهها و کارگاههای متنوع و با بهرهگیری از تجارب افراد فعال در جامعهٔ نرمافزار آزاد و دانش آزاد، قدمهایی در راستای آشنایی بیشتر افراد با این مفاهیم و گسترش آن در جامعه برداشته شود و فرهنگ مشارکت جمعی افزایش پیدا کند. به طور خلاصه میتوان گفت محورهای اصلی برنامههای این جشنواره معرفی، ترویج، افزایش کاربرد و استفاده،

جذب مشارکت افراد و جلب حمایت جامعه و تولید در زمینهی نرمافزار آزاد، دانش آزاد و سختافزار/روباتیک آزاد است. به طور کلی اهداف همایش به دو صورت دستهبندی میشود.

١.۵ اهداف موضوعی

- نرمافزار آزاد
- سختافزار/رباتیک آزاد
  - دانش آزاد

۲.۵ اهداف اجرایی

- ترويج
- كاربرد و استفاده
  - معرفي
- جذب مشاركتكننده و حمايت جامعه
  - توليد

به ازای هر کدام از اهداف موضوعی پنج هدف اجرایی تعریف شدهاست. برای نمونه نرمافزار آزاد در اجرا پنج ما بهازا دارد: ترویج نرمافزار آزاد، کاربرد و استفاده از نرمافزار آزاد، معرفی نرمافزار آزاد، جذب مشارکتکننده و حمایت جامعه از نرمافزار آزاد و پروژههای مرتبط و تولید نرمافزار آزاد. برای بقیه اهداف موضوعی مانند دانش آزاد و سختافزار/رباتیک آزاد نیز اهداف اجرایی به این صورت تعیین شدهاست.

۶ منافع حمایت از جامعه

مخاطبان این رویداد از هر گروه و دستهای مانند توسعهدهندگان نرمافزار، مدیران سیستمها و شبکههای کامپیوتری، دانشجویان، مدیران صنایع و افراد علاقهمند به حوزهٔ IT هستند. به طور کلی مخاطبین این جشنواره افراد فعال و نخبه یا علاقهمند در زمینهٔ نرمافزار آزاد، شبکه، امنیت و اینترنت هستند.

باتوجه به ماهیت نرمافزار آزاد حضور شما به عنوان حامی در این رویداد میتواند علاوه بر تبلیغات برند شما، یک حرکت اخلاقی و معنوی در راستای گسترش سطح دانش و رفاه جامعه باشد. به طور کلی نتایجی که حمایت از جامعه در پی دارد به شرح زیر است:

- حمایت از یک حرکت اخلاقی و معنوی
  - گسترش سطح دانش و رفاه جامعه
- معرفی فعالیتها، تاریخچه و برند شرکت
- شناسایی افراد فعال و نخبه و جذب آنها
- آشنایی و ارتباط با اعضای بقیه گروههای کاربری فعال در حوزهٔ نرمافزار آزاد و دانش آزاد
- ارتباط با مدیران و صاحبان صنایع مرتبط با نرمافزار آزاد/متنباز و افراد فعال و دارای دانش کافی در این زمینه

۱.۶ مواردی که میتوانید به عهده بگیرید

- سالن کنفرانس و کلاس برای کارگاهها
  - ناھار
  - پذیرایی
  - اينترنت
  - پخش زنده
  - تبليغات كاغذى

ویژگیهای مناسب برای مکان برگزاری:

- عدم نیاز به ثبت نام برای ورود به محل برگزاری رویداد
  - اندازهٔ کافی سالن همایش و سایر فضاها
  - تناسب امكانات سالن با موضوع همايش
- ارائهٔ امکانات بیشتر از سالن مثل استند برای بنریا اینترنت و ...

۲.۶ مواردی که میتوانیم به عهده بگیریم

۱.۲.۶ امتیازات ویژه

- قرارگیری و توزیع بروشور در بسته برنامه
- قرارگیری فرم جذب نیروی کار در سایت برای مدت معلوم

- اختصاص یک عدد میز برای توزیع بروشور، فرم جذب نیروی کار و معرفی شفاهی شرکت در فضای پذیرایی بیرون سالن
  - درج نشان شرکت روی پوسترهای جشنواره و بنرهای اینترنتی
    - قرارگیری پرچم حامی در سن برنامه
  - اهدای تندیس و لوح تقدیر از حامی از طرف دبیرخانه جشنواره
    - تقدیر از حامی در پایان برگزاری مراسم

۲.۲.۶ امتیازات معمولی

- ثبت نام و نشانه و درج لینک شرکت در بخش حامیان ویژه در سایت جشنواره
  - نصب استند در بیرون سالن
  - قرار گیری و توزیع فرم جذب نیروی کار در بسته برنامه
    - درِج نام شرکت در تاریخچهٔ سایت برای همیشه
    - معرفی حامی در شبکههای اجتماعی مربوط به رویداد
      - درج لوگو و نام حامی در ایمیلهای گروهی
  - معرفی حامی در اطلاع رسانیها و اخبار ارائه شده توسط حامیان رسانهای